

SOLIDARITAT

Missioners del segle XXI

Entre el Bisbat de Lleida, Solsona i el d'Urgell hi ha 103 missioners lleidatans repartits arreu. Alguns fa més de 40 anys que dediquen la seva vida als altres. Des de sempre que s'admira la figura d'aquestes persones altruistes i que es relaciona amb una vida religiosa, però saben que cada cop hi ha més famílies que van de missió? I que cal un curs intensiu de missionologia?

TEXT: LORENA METAUTE FOTOS: ARXIU BISBAT DE LLEIDA/MISSIONERS

La delegació diocesana de Missions del Bisbat de Lleida ha organitzat una sèrie d'actes per retre homenatge a la trentena de missioners que té repartits per Llatinoamèrica, el Canadà, EUA, Bangla Desh i el Kazakhstan, persones que "ho han donat tot", precisament el lema que aixopluga conferències i trobades de la comunitat. Tot i que sempre hem sentit parlar del gran sacrifici que fan els missioners, parlant amb la M. Teresa Calzada, missionera lleidatana a qui coneixem durant una conferència que ha vingut a l'Acadèmia Mariana aprofitant una visita fugaç des de l'Argentina (on viu des de fa anys), ens adonem que, en general, desconeixem què suposa i com s'arriba a ser missioner. Per això vam decidir fer aquest reportatge, en el qual hem intentat contactar amb alguns dels 103 missioners religiosos lleidatans que hi ha repartits arreu del món, procedents dels bisbats de Lleida, de l'Urgell i de Solsona. Tot i que ho s'ha intentat parlar amb algun de cada bisbat, la majoria de missioners viuen en indrets apartats, no només d'Internet, sinó de l'aigua i l'electricitat, i ha estat difícil. A través dels testimonis d'aquest reportatge coneixerem com són i com viuen els missioners del segle XXI.

Abans de preparar les entrevistes que vam

enviar per e-mail (sorpresa gratament que l'edat del missioner no significa pocs coneixements tecnològics, ja ho veuran), la Caritat Mercadé, delegada de Missions de Lleida, ens explica que "un missioner és aquella persona cristiana que després d'un temps de formació i discerniment decideix compartir la seva fe amb persones d'altres indrets del món". Aquesta definició amaga una primera revelació, que la Caritat ens confirma: "Un missioner pot ser religiós, pertanyent a alguna congregació, masculina com per exemple jesuïtes, maristes i claretians; o masculina i femenina, com les missioneres del Cor de Maria, dominiques, etc. Però també un laic pot ser missioner." És a dir, persones que no són religioses ni sacerdots, potser un solter, casat o fins i tot famílies senceres poden dedicar-s'hi. De fet, "cada vegada n'hi ha més", segons la Caritat. Parlem amb l'Anna i el Pepe, que van estar 3 anys a Tanzània de missió quan just s'acabaven de casar. Abans, però, els laics han de seguir un curs de missionologia, preparar-se a consciència per a la seva estada i servei en un país llunyà amb el suport d'una orde religiosa. Els missioners religiosos, d'altra banda, també es preparen, tot i que ells ho fan durant anys. El lleidatà Joan Esquerda és un professor de missioners i ens ho explica.

XILE. La Montserrat Calderó, missionera lleidatana, en una imatge amb els seus nens i joves de Xile.

MISSIONER A L'ÀFRICA. Fa un any que resideix a Togo, on ajuda els nens i la gent jove a tenir perspectives de futur.

FRANCESC UBACH

(Bisbat de Solsona, 63 anys)

“Volia ser jugador de futbol, però no hagués sigut feliç”

KARA (TOGO)

Quan va sentir la vocació de missioner?

Un dia de l'any 1989, abans d'entrar al seminari, vaig anar a Barcelona a jugar a futbol i vaig sentir parlar un missioner que venia de l'Índia. Jo vaig pensar: “un dia tu també has de ser missioner”.

Quants anys fa que és missioner?

El dia 27 de juny de l'any 1983 vaig sortir de Barcelona cap a la Costa d'Ivori. D'això ja en fa 30 anys.

Quants anys té ara?

He complert els 63.

Quina ha estat la seva trajectòria?

He viscut la major part dels anys a la Costa d'Ivori. A Duékoué, a Korhogo i a Abidjan. Com a salesians treballem sobretot per als joves, en centres professionals, escoles i parròquies. Actualment sóc rector de la parròquia Sant Joan Bosco i capellà dels joves universitaris. Cada mes tenim un recés amb la participació d'uns 600 joves. Al lloc actual, Kara (Togo, a l'oest d'Àfrica), disposem d'un centre professional en el qual preparem nois i noies fins a la Universitat. També hi ha un centre de promoció de la dona, un dispensari i tres residències per a nens amb situació de risc, és a dir, nens i nenes que viuen al carrer.

Ens podria explicar alguna anècdota?

Durant la guerra de Costa d'Ivori vam passar per moments molt crítics, però em quedo amb una anècdota més simpàtica. Una vegada estava resant a la capella i es presenta un jove amb una pistola dient-me en francès: *Largent*. Jo li vaig dir que de diners no en tenia però que si volia podia assegurar-se amb mi per parlar. Ho va fer, em va explicar tota la seva vida. Després de dues hores se'n va anar prometent-me que canviaria de vida, no sé si ho va fer.

Ha viscut algun moment en el qual hagi defallit?

Mai. Per treballar a les missions per tota la vida s'ha d'estar enamorat del Senyor. Aquest és el nostre secret. Això fa que no tinguem por de res i sempre visquem amb una alegria plena i optimisme sense límits. Com sant Pau, podem dir: “Sé amb qui he posat la meva confiança”.

Cada quan ve a Lleida?

Vinc cada dos anys, no és que m'enyori molt

de la ciutat, la veritat. Des del dia que vaig arribar a Duékoué m'hi vaig trobar com a casa. Més aviat és quan sóc a Lleida que sento nostàlgia del lloc on treballo. Vinc per veure la família i trobar una mica de recursos per portar endavant tot el que fem. Per exemple, beques per als nostres alumnes. Molts d'ells vivien al carrer sense família. Nosaltres fem de pares i mares. Us explico un cas: Fa anys la policia ens va dur una nena de 5 anys que la van trobar a Nigèria. Els seus avis l'havien venut com esclava. Va fugir de casa. No sabia anglès i van

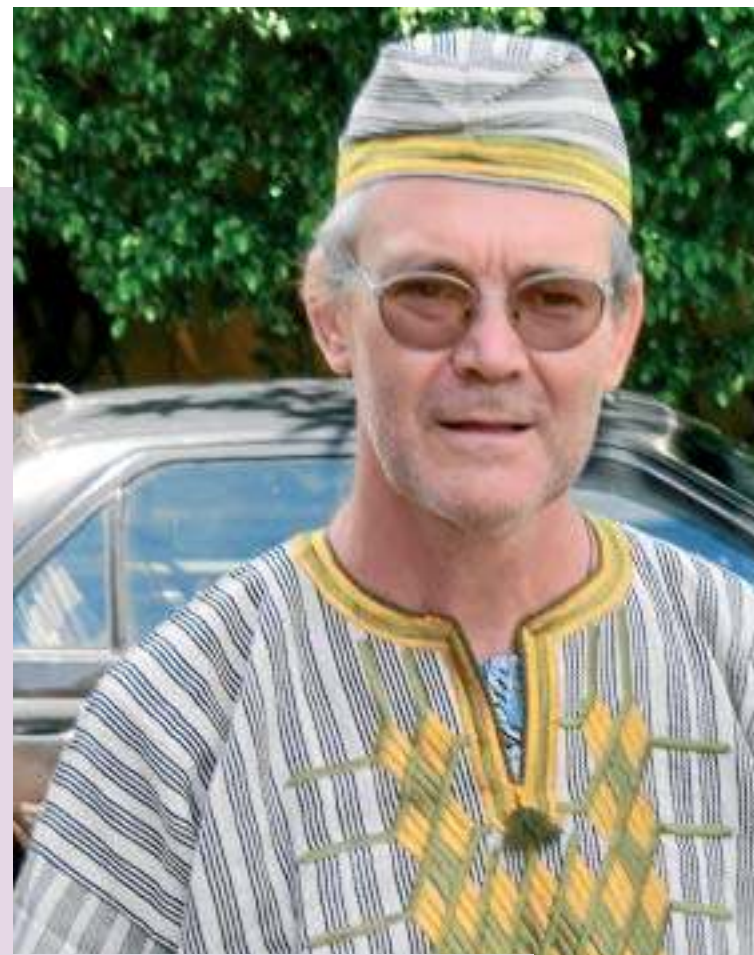
veure que era togolesa. Doncs ara aquesta nena està apunt d'entrar a la Universitat.

Què en pensa de la falta de vocació missionera?

La vida actual fa difícil que surtin vocacions. També penso que els creients no hem sabut mostrar la bellesa de la fe. Som portadors d'una bona nova i a vegades no ho sembla. A l'Àfrica tenim altres problemes. Els seminaris estan plens i se'n fan de nous. Allà els cristians no tenen por de mostrar la seva fe. Els joves universitaris organitzen cada divendres de quaresma un viacrucis per tota la universitat. La creu que porten volen que sigui ben gran.

Expliqui per què són importants els missioners.

Molts joves aprenen un ofici i nens i nenes del carrer arriben a guanyar-se la vida amb dignitat en lloc d'acabar a la presó gràcies a les missions i la tasca dels missioners.

Què explica a la gent quan li pregunten sobre la vida del missioner?

En primer lloc, diria que els missioners som feliços. De jove jo volia ser jugador de futbol, em considero molt més feliç que si hagués arribat a ser el millor jugador del món.

Què és allò que no ens podem imaginar els laics de la vida de missioner?

Es pot imaginar moltes coses. Per evitar d'imaginar jo els diria de visitar una missió i viure un temps amb la gent del país.

En aquest sentit, cada cop hi ha més famílies que passen un temps de missió.

Actualment en la nostra missió tenim un noi de 21 anys d'Alemanya i una noia una mica més gran també d'Alemanya. Cada cop hi ha més laics, sí.

Quin paper juguen les xarxes socials?

Ens donen visibilitat. Poden buscar la missió “Don Bosco Kara” si en volen saber més.

ROMA (VATICÀ)

Quan va descobrir que volia ser missioner?

Al Seminari de Lleida ens vam formar amb la disponibilitat de ser missioners. Hi havia moltes possibilitats: un institut missioner, la diòcesi que envia missioners, etc. A mi em van aconsellar esperar. Després de dotze anys de servei a Lleida, em van demanar alguns serveis internacionals també per formar missioners. L'any 1968 vaig fer el primer viatge a Colòmbia, on també vaig visitar els nostres missioners de Lleida. L'any 1974 el Dicasteri Missioner de la Santa Seu em va encarregar la direcció del Centre Internacional d'Animació Missionera (Roma) i la càtedra d'Espiritualitat Missionera (Universitat Urbaniana, també a Roma).

Ensenya a ser missioners?

Des de l'any 1968, a causa dels meus càrrecs, vaig poder dedicar quatre mesos anualment a viatjar per servir els missioners en les diverses missions dels cinc continents. Vuit mesos eren d'ensenyament a Roma (o també a Barcelona i a la Facultat de Teologia de Burgos, etc.). Així doncs, el meu servei missioner (des de ja fa 45 anys) ha estat el d'acompanyar els missioners o en el seu període de formació i renovació, o també col·laborant amb ells en els seus països i camps de missió.

Amb 84 anys que té, continua tenint la mateixa activitat?

No tinc els càrrecs oficials d'abans, però encara faig els serveis de conferències, animació de grups, assessorament espiritual i també algunes classes en el Centre Missioner de les Obres Missionals a Mèxic.

I també segueix escrivint al seu blog compartindocristo.wordpress.com.

Sí, m'agrada compartir anècdotes i vivències. Una vegada, a l'aeroport de Bombai em vaig trobar bloquejat per qüestió de documents. Un senyor budista de Sri Lanka, també en la mateixa dificultat, es va apropar i em va preguntar quin era el ioga que jo practicava per estar tant tranquil. Li vaig dir que recordava una afirmació de Santa Teresa: "Con tan buen amigo presente, todo se puede sufrir."

O, per exemple, el dia en què durant un viatge amb avió cap a Indonèsia, un senyor musulmà em va preguntar la meua opinió sobre la seva religió. Jo li vaig recordar amb elogis moltes coses bones que tenen: oració, almoïna, dejuni, peregrinació... Llavors em va preguntar per què no em feia musulmà. Li vaig dir que jo havia trobat Jesucrist ressuscitat, fill de Déu fet home, que va donar la vida per la salvació de tots. Li vaig dir que potser ell també el podria trobar si llegís l'evangeli.

Ha viscut algun moment en el qual hagi defallit?

Sempre hi ha moments de feblesa, però nos-

JOAN ESQUERDA

(Bisbat de Lleida, 84 anys)

“Per ser missioner cal seguir uns estudis de formació”

altres tenim la promesa del Senyor que ens ha dit, com a l'apòstol sant Pau: "No tinguis por, jo sóc amb tu." Recordo durant la guerra a Sierra Leone (Lunsar, Makeni), un moment d'un bombardeig, refugiat amb un grup de missioneres en una escola sota les taules, va ser difícil.

On viu actualment. Està en alguna missió?

Ordinàriament visc a Roma, fent serveis en alguns col·legis internacionals. Tinc la residència en una institució missionera que m'ajuda per poder continuar els serveis.

S'enyora de Lleida?

Gràcies als viatges freqüents, sovint passo per Lleida, però em sento "a casa" a tot arreu.

Falten vocacions missioneres?

Actualment hi ha més vocacions als països que diem de missió. Els serveis dels missioners han estat un factor determinant per valorar la dignitat i la llibertat de la persona, en el context de la pròpia cultura i societat. Els serveis socials d'educació, de salut i d'acompanyament, que han fet i que segueixen fent els missioners, arriben als més pobres, sense oblidar ningú de cap classe social. Els missioners són sempre factors d'esperança i constructors d'una història plenament humana.

Ha escrit alguns llibres com ara *Experiències de Déu (Balmes)* o *Maria en la missió de l'Església (Barcelona, Facultat de Teologia i Saurí)*. Què li agradaria que provoquessin als lectors?

LLEIDA. El Joan Esquerda va venir fa poc a Lleida a visitar la família.

MARISTA. El germà marista Andrew Barrera, amb alguns dels nens amb qui conviu a Tailàndia.

Quan escric un llibre intento que cada persona se senti estimada i que sàpiga estimar.

Què explica a la gent quan li pregunten sobre la vida del missioner?

És un home o una dona que, a la llum de la fe, vol gastar la vida per fer el bé sense fronteres ni condicionaments ètnics o culturals. Qual-sevol s'ho pot imaginar si sap apreciar la pròpia vida ordinària de treball i convivència.

Ha canviat la figura d'aquest voluntari?

Cada cop més es troben grups de joves que van a fer un servei missioner de voluntariat. En queden molt contents si es preparen i si hi van per servir. També hi ha famílies. N'he trobat algunes, ordinàriament amb el suport d'alguna institució missionera. Aquesta experiència (amb joves o amb alguna família) l'he viscuda també en els meus serveis d'animació missionera.

Ha dedicat bona part del seu temps a "formar missioners". Com es forma un missioner?

La formació missionera té molts aspectes. Un aspecte és més intel·lectual, per exemple com anunciar els valors evangèlics en altres cultures. Cal, doncs, estudiar cultures i religions, sense perdre res dels continguts cristians (teologia). Un altre aspecte és més espiritual: formar per esdevenir disponible, també enmig de les dificultats (sacrifici, humilitat, confiança, pobresa); la nota més important d'aquest aspecte espiritual és la relació personal amb Jesucrist ressuscitat que ens acompanya i espera. També hi ha altres aspectes de la formació: humana, comunitària, actualitzada constantment i analitzant la realitat a la llum de l'evangeli, etc.

Quant temps ha de formar-se un missioner abans d'anar a una missió?

Depèn del tipus de missió. Ordinàriament, tot això suposa molt de temps per a un missioner que vol dedicar tota la vida a la missió. També classes de llengua, o idiomes, però també vida en grup o en família per compartir en diàleg. No hi ha una norma matemàtica del temps que un pot estar formant-se per ser missioner, normalment són alguns anys al seminari, col·legi, grup apostòlic, etc. Però si es tracta d'un servei temporal de voluntariat, a vegades n'hi ha prou amb una preparació breu i immediata (conèixer el lloc, les persones amb qui es col·laborarà, etc.). Aquests grups de voluntariat es preparen durant alguns mesos amb qui aniran a la missió (reunió de grup, estudi, consulta, etc.).

Ha comentat que constantment li demanen "serveis". Quins serveis li demanen?

Em demanen que em desplaci a fer classes, conferències, publicacions, etc. Dic "serveis", perquè no es tracta de feudalisme (com si jo fos propietari o empresari). En el meu cas, el professor és un servidor. El conferenciant és un mer servidor, tothom, per molt càrrec que tingui, és servidor.

MIKEL AR

M. TERESA CALZADA

(Bisbat de Lleida, 78 anys)

“De petita ja organitzava rifes per ajudar a les missions”

ARGENTINA

Com va sentir la vocació de ser missionera?

Quan era molt petita ja sentia la vocació. Amb una cosina organitzàvem rifes per tal de recaptar diners per als necessitats. Crec que això d'arribar a sentir o no la vocació ho fa molt la família. Quan jo tenia 10 anys estava interna a les Dominiques i la meva mare em va escriure una postal en la qual em deia que feia 10 anys que el meu pare i ella m'havien rebut a casa. M'escrivia que pensés que hi havia nenes a l'Índia a qui els seus pares no volien. Amb la postal, m'enviava 10 pessetes per ajudar a les missions. Et seré sincera, en aquell moment no em va fer gaire gràcia que el regal del meu aniversari fos per a les missions, però sempre dic que la postal aquella va ser l'empenta per ser missionera.

Tant que es va fer religiosa.

Sí, tan aviat com vaig acabar el batxiller. Des-

prés dels vots perpetus em van enviar a l'Argentina amb 23 anys, a una barriada pobra de Buenos Aires. Ja havia impartit classes a Barcelona, per això. La primera vegada que estava en una escola em vaig posar malalta, així que vaig haver de tornar a Lleida. Fins a l'any 83, que vaig demanar que em tornessin a enviar a l'Argentina.

Què li queda de la primera època a l'Argentina?

Records. Com anècdota, puc dir que al principi no entenia els nens quan parlaven i això que era espanyol! El que em queda són moltes exalumnes que són amigues i amb les quals em trobo quan torno a Buenos Aires. De fet, fixa't tu la satisfacció que suposa veure com una alumna ha estat l'encarregada de dissenyar els plànols de la nova escola que estem construint. Quan vaig estar a Lleida uns anys també m'hi sentia de missionera, això ho he de dir.

Per què?

Jo sempre dic que es fa missió a tot arreu. Fer

ANDREW BARRERA

(Bisbat de Lleida, 46 anys)

“Més que treballar per l'Església, ho faig per la justícia”

TAILÀNDIA

Encara no són les 8 del vespre i ja estic sopat, dutxat, pregat i disposat a ficar-me al llit, que aquí la vida comença molt aviat cada matí. D'aquí a una estona, mentre em vagi agafant la son, pel meu cap aniran passant, com cada nit des que sóc aquí, piles d'imatges curioses i noves sensacions, olors de tota mena, rostres i veus que no entenc... Als meus 46 anys, tot just acabo de començar la segona part de la meua vida! Fins ara ha estat meravellosa, tot sigui dit: la “primera part” l'he disfrutada intensament com a germà marista. Fent classes, fent catequesi, gaudint de l'esport i la muntanya, a prop dels més desatesos, amb festes i pregàries... Fa 25 anys que em vaig fer germà marista, molt a prop de Lleida (al convent de les Avellanés), i mai me n'he penedit o m'ha passat pel cap que pogués fer una altra cosa que estar amb nens i joves, i ajudar els qui més ho necessiten.

Això ja és ser missioner. Qui m'estigui lle-

gint, si és cristià i s'ho pren seriosament, tingui 18 o 81 anys, també ha de col·laborar en la missió, en el seu cas a la Terra Ferma. Era el meu lloc de missió, amb la comunitat marista, fins fa uns mesos, i ben feliç que hi he estat, intentant fer feliços els altres.

Però havia arribat el moment de respondre a una altra crida que fa molts anys vaig sentir. Recordo el *quan* i l'*on* va ser la primera vegada que m'ho vaig rumiar això d'anar a les missions. Només començar el curs, a l'octubre del 1996, al meu despatx del col·legi Maristes Badalona, vaig sentir la notícia de la mort de quatre germans maristes en un camp de refugiats de Ruanda; ells van ser els únics que no van marxar i que es van quedar al costat d'aquella gent aterrida; i van pagar amb la vida aquesta gosadia. Em van agafar unes ganes terribles de marxar immediatament cap allà a substituir algun d'aquests germans. Però hi va haver massa oferiments de germans i probablement jo era encara massa jove i massa immadur. No m'hi van enviar. Però des d'aquell moment vaig tenir aquesta inquietud a dins meu.

Des de llavors, a classe i a la catequesi, a les convivències i als recessos, al col·le i al carrer, he intentat transmetre als nens i joves aquesta important missió que tots, com a humans,

STREGI

missió és dir que Déu ens estima i que podem ser feliços. I això es pot fer arreu i a qualsevol edat. No hi ha edat, tot i que alguns nens et recordin que ens fem grans.

Per què ho diu?

No fa gaire un dels nens amb qui treballo a catequesi em va preguntar l'edat, quan li vaig dir que en tenia 78 se'm va quedar mirant i després d'un silenci breu va contestar: “I encara camines?”

No solament camina, sinó que segueix estudiant...

I tant, no he deixat mai d'estudiar. És clar, sempre ho he hagut de fer per Internet i com bonament he pogut, ja que no sempre he tingut bona connexió. He fet cursos no solament relacionats amb l'ensenyament, sinó per exemple de *Bíblia*, dels seus valors, ha durat uns cinc anys. També vaig fer filosofia.

Després de la seva segona estada a l'Argentina va tornar a Lleida amb la intenció de quedar-s'hi, però no va ser així. Per què volia tornar?

Vés, m'hi quedaria ara també. Ara he vingut a visitar els amics i la família i aprofito per fer una conferència i ja m'hi quedaria. No és que m'enyori, però com ho explicaria? La terra també tira i una es dona compte que aquí també es poden fer moltes coses. Però en aquest moment veig que és necessari continuar a l'Argentina.

Per què és necessari?

Estar a casa i que et vinguin a consultar, donar una mà a l'escola... ningú és necessari. També crec que el meu lloc avui dia està allà i no a Lleida perquè l'any passat vaig estar malalta i em vaig curar. Per tant, penso que tinc el deure de continuar a l'Argentina.

Com és el seu dia a dia?

Compartim casa tres dominiques, la Marisol, que és xilena, la Cristina, argentina, i jo. Ara, la parròquia o barri en què vivim, si és que se'n pot dir barri, ja té aigua corrent, però hi va haver un any en què una mestra de l'escola ens portava una garrafeta d'aigua per poder tenir aigua i ens l'havíem de racionar per cuinar i per a higiene. Tot i que ja tenim aigua, és un bé escàs i a l'estiu passem molts dies sense. A més de fer catequesi i classes als joves de l'escola de capacitació que hi té la comunitat, on aprenen infermeria, gastronomia, disseny i moda, etc., també procurem organitzar tallers per evitar que els nens es passin tot el dia al carrer. També formo part de la pastoral penitenciària.

Què és la pastoral penitenciària?

Anem a la presó a visitar a aquells presos que es troben sols. Hi anem a l'hora de la migdiada perquè és més fàcil que ens hi deixin entrar, és difícil d'accedir-hi. Hi anem per parlar amb les persones, no amb delinqüents, i procurem donar-los esperança.

FELICITAT. L'Andrew, amb alguns nens amb qui treballa. Diu que "aquí els nens semblen més feliços" que a Occident.

tenim: la terra pot ser i l'hem de convertir en un lloc meravellós, la gent és bona i la vida és bella, la justícia i la pau per a tothom és mil vegades més important que els diners o el nostre benestar occidental... I parlava del Tercer Món, dels països i la gent que pateix, de la nostra responsabilitat respecte a tot el que passa a la Terra.

Doncs ja estava bé de parlar. Ara em tocava fer una passa més gran, concretament de 10.000 quilòmetres si parlem d'espai físic –molt més en el psicològic, cultural, familiar...– i he arribat amb la meua motxilla a Tailandia. No sé per quant temps, però tant de bo sigui capaç d'estar-m'hi molt i molt. Això del clima tropical, el menjar *spicy* (picant), les

comoditats mínimes, la llengua indesxifrable de moment, el xoc cultural i tot això ha tingut una mínima importància en aquests primers mesos, i espero que continuï així d'ara en endavant. El que de veritat m'importa és la gent, els nens, especialment els pobres. Ni tan sols poso en primer lloc el parlar de Jesucrist o treballar per estendre l'Església. En primer lloc està treballar pel regne de Déu, que és justícia, pau, fraternitat universal, joia, natura, festa... Després ja vénen les altres coses.

Concretament, els tres germans de la meua comunitat estem vivint i treballant amb famílies emigrants de Myanmar, especialment amb els nens i joves. Aquesta gent, que vénen d'un país molt més pobre i endarrerit que Tailandia, no sempre són ben rebuts ni tractats.

I també sento certa responsabilitat en compartir el que faig ara i el que sento amb la gent que he deixat a casa. En això he de confessar que el Facebook és una meravella, i està clar que es pot fer servir també com a eina evangelitzadora.

Entre tantes fotos de festes, platgetes i gent guapa que els que eren els meus alumnes veuen cada dia a la pantalla, deu ser bo que es trobin de vegades fotos i experiències com les que veieu en aquest reportatge.

Aquests propers mesos seran especialment per aprendre el thai, tot i que alguna cosa ja estic començant a fer. Però des del primer minut, al mes de març, vaig començar a aprendre coses; per exemple, que fan més

pinta de ser feliços (a les fotos ho podeu comprovar) els nens d'aquest poblat de les muntanyes, sense aigua corrent o rentadora a casa que els nens que en els darrers mesos abans de venir aquí he vist a la Fifth Avenue de New York, al barri de Serrano a Madrid o fins i tot als carrers de Lleida.

Els maristes estem començant a treballar en sis països d'Àsia on no teníem res: Tailandia, Cambodja, el Vietnam, la Xina, l'Índia i Bangla Desh. Germans i laics, alguns fins i tot casats i amb fills, professors i monitors, cooperants per un temps llarg i voluntaris per un de més curt (tant de bo l'any vinent ja comencem a rebre algú de Lleida per donar un cop de mà)... estem anant allà on ningú vol anar en aquests països.

Pot sonar a *xuleria*, però és ben bé així: els germans s'han presentat als bisbes de cada país i s'han ofert per anar allà on no hi hagi ningú, perquè no poden o perquè no volen. Això vol dir que estem lluny dels carrers asfaltats, l'aire condicionat o la connexió d'Internet, i fins i tot que et passi un elefant pel costat de casa... però s'hi està més a prop del cel!

Tot just estic començant la meua aventura, i evidentment trobo a faltar coses de casa, la família i els amics, les meves petites comoditats, la bona gent de Lleida, els nens del barri de la Mariola... D'aquí a tres anys, en principi, *em toca* anar a veure a la família. Ens veiem llavors!

FAMÍLIA MISSIONERA

(Bisbat de Lleida. L'Anna i el Pepe van ser missioners els tres primers anys de casats)

"Recomanem l'experiència d'anar a ajudar en família"

TANZÀNIA

Com va ser que van decidir convertir-se en família missionera?

Després d'anys de sentir inquietud davant la realitat dels països empobrits, com a parella, ens vam plantejar la possibilitat de fer-ho. Ja casats, amb 27 anys, vam anar a Tanzània en un camp de treball i ens vam sentir cridats a quedar-nos on ens semblava "el nostre lloc en el món". El que ens preguntàvem en teoria es va respondre a la pràctica en veure una missió concreta.

Quina formació o instruccions prèvies van rebre?

Vam fer un discerniment, per veure quins motius ens portaven a marxar i ens vam

formar aquí: un curs intensiu de missiologia, vivència en una comunitat de germans, xerrades... i en arribar a Tanzània un curs de llengua i cultura de quatre mesos.

On van anar concretament?

A Masonga, un poblat de dos mil habitants al costat del llac Victòria. Hi vam estar poc, tres anys.

Quins moments els van marcar més?

Com a moments en tenim tres de presents: Viure la indignació i impotència al veure com dos fills d'un amic africà morien en poques setmanes per falta de mitjans. La nena de màlaria i el nen amb diarrees. Pensar en com aquí es malbarataven els diners i allí hi ha gent que mor tan fàcilment... Un altre va ser un accident amb un projecte d'abelles. Va caure un rusc i van picar un germà diabètic. Vam patir

per la seva vida. També recordem el fet d'estar lluny de Lleida quan la família o amics han tingut dificultats, va ser especialment dur estar lluny d'una amiga en el moment que el seu germà va morir en un accident.

Quins aspectes els van xocar més?

Com a aspectes difícils: ser blancs, *diferents*, rics, veure les diferències amb la nostra societat i sentir la injustícia. I marxar, deixant gent que estimem.

I els millors moments?

La relació amb la gent, sentir-nos acollits, el contacte senzill, saludar amb temps, donar la mà, el bon humor i les bromes, viure al camp i poder veure com surt i es pon el sol. Visitar la gent, menjar amb ells, riure, xerrar i estimar. El fet de ser part d'una comunitat de germans maristes, compartir i viure amb ells. Ser missi-

MONTSERRAT CALDERÓ

(Bisbat de Lleida, 62 anys)

“Hem de trobar la clau per fer que els joves parlin de Déu”

SANTIAGO (XILE)

Per què és missionera?

Als 18 anys vaig decidir ser religiosa i vaig sentir que el Senyor em cridava per anar a l'Àfrica i treballar amb gent senzilla, però els meus pares no em van deixar marxar de casa fins als 22 anys. Així vaig entrar l'any 1973 a la congregació Missioneres Cor de Maria, perquè una tieta meva, que ara ja té 90 anys, ja hi pertanyia. En aquella època no hi havia ONG i si n'hi havia no les coneixia, a més jo volia una donació per sempre i vaig creure que el Senyor, des de la vida religiosa em podria donar el que buscava.

Tot i la seva intenció primera d'anar a l'Àfrica, va ser destinada a Xile, on va arribar el 1987, a finals de la dictadura. Com va ser?

Gairebé totes les nits havia trets i barricades, feia por i moria molta gent. Vaig demanar Xile perquè era on estava la congregació per lluitar pels drets humans. Després vaig ser destinada a Andacollo, un poble miner de 10.000 habitants. Sóc professora, així que allí vaig treballar a l'Escuela Parroquial de Niñas, núm. 2. Impartia classes de castellà, religió i història. Com que solament hi havia escola al matí, a les tardes feiem tallers. Estic convençuda que una educació de qualitat pot treure les persones de la pobresa i per això, quan vaig ser directora volia imposar disciplina, però les mares i tutores no entenien que allò era el millor per a les nenes. Després d'un temps vaig voler parlar amb el responsable de la parròquia per poder matricular els nens també a l'escola, i així va ser que vam canviar el nom per Cor de Maria.

Sempre ha impartit classes?

No, l'any 2011 em van destinar al Brasil a una missió d'un barri marginal de la ciutat de Goiânia. Es tractava d'acompanyar les famílies. Deien que la nostra simple presència els dignificava.

Ara torna a ser a Xile, què hi fa?

Ara estic a la capital treballant de coordinadora de Pastoral del nostre col·legi, unificat amb el dels claretians, amb més de 1.200 alumnes. Tenim una missió afegida a la d'educar i acompanyar: la de trobar la clau per despertar entre els joves el desig de servir els

altres. Busquem estratègies per parlar de Déu des de la cultura actual, que no és la mateixa de la que fa 10 o 15 anys i així que descobrim que la vida té sentit si hi posem els nostres dons i talents al servei dels altres.

Enyora Lleida?

Estic unida a Lleida, a l'olor de les mansanes i les peres, a la terra ferma que conreen els meus avis a Puigverd de Lleida. Vaig a Lleida cada tres anys, a viure no m'hi quedaria, primer perquè la meva comunitat no hi és i segon perquè després de més de 25 anys fora, no crec que m'adaptés a la meua pròpia cultura. No sóc la mateixa Montserrat que va sortir de Lleida fa 25 anys, les persones que he conegut, les cultures i situacions viscudes m'han enriquit.

Tot han estat vivències positives?

El moment més dur va ser el primer any a Xile. L'adaptació va ser brutal, veure la misèria va ser un cop fort i vaig sentir molta impotència.

Quin moment diria que viu la vocació missionera?

Cada cop hi ha més joves que s'ofereixen a treballar en una ONG i és molt vàlid, tot i que no hi hagi tanta vocació missionera religiosa. Per vocació entenc lliurar-se a la vida consagrada, al sacerdoci, al compromís laical... Sí que falten joves que donin a conèixer Jesús. Calen exemples de vida, això és el que necessita la joventut d'avui dia.

Com creu que s'aconsegueix?

Per la meua part, estic compromesa, des de la meua tasca pastoral, en una escola catòlica, a evangelitzar la cultura, cosa que m'exigeix lucidesa per detectar el que m'envolta. Estic compromesa a ajudar al desenvolupament de les capacitats dels nostres joves perquè descobrin que poden ser i han de ser transformadors de la societat que habiten, a favor dels exclosos i dèbils. “Els asseguro que el qui hagi deixat casa, germans i germanes, mare i pare, fills o camps per mi i per la Bona Nova, des d'ara, en aquest món, rebrà el 101% en cases, germans i germanes, mares, fills i camps, enmig de les persecucions. Al món futur rebrà la vida eterna”, segons sant Marc 10,28-30. S'ha d'estar molt alerta en aquesta societat en què vivim per llegir què passa al nostre voltant i d'alguna manera poder donar la mà en aquestes situacions de pecat que són les desigualtats socials injustes de qualsevol tipus.

oners, estar sempre envoltats de nens. Els espais de pregària de cada dia, parlar de Déu naturalment en qualsevol àmbit. Viure senzillament, sense gaires coses, rentar-nos amb aigua freda i portar la mateixa roba fins que es trenca de vella. Sentir-nos útils i apreciats.

Els va canviar la seva visió de la vida?

Vam aprendre la importància d'acollir, de ser amables, del bon humor... Vam aprendre a apreciar la diversitat, obrint una mica els ulls a nous costums. Ens vam sentir emigrants en un país que ens va acollir, això sens dubte fa que ens sentim propers dels immigrants que viuen al nostre. Vam tornar decidits a no ser esclaus del tenir, de la comoditat ni de la imatge.

Hi tornaran?

En swahili es diu que les muntanyes no es troben perquè no es mouen, però les persones sí. Com que a Tanzània hi ha gent que estímem és evident que ens agradaria tornar-hi per tornar-les a veure. També ens agradaria que les nostres filles coneguessin Masonga, Tanzània. Tornar-hi per un temps llarg? Déu dirà. En aquest moment el nostre lloc en el món és Lleida. Aquí també hi ha molt per fer!

MASONGA. Algunes de les fotos que van fer el Pepe i l'Anna durant la seva estada a Masonga.

